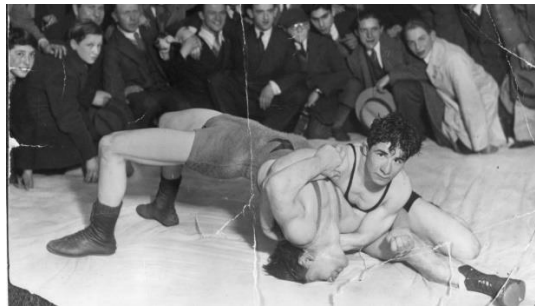

*Hakoah blev en af landets bedste brydeklubber.
Efter 100 år er den fortsat et afgørende samlingspunkt for danske jøder*

*Den jødiske idrætsforening JIF Hakoah har siden 1924 dannet rammen om et
fællesskab, hvor sport og kulturel identitet er tæt forbundet.
I år fylder foreningen 100 år*

Mathias Blenner
Journalist

Bryderen og klublegenden Abraham Kurland ses på måtten til en brydekamp for JIF Hakoah .

Selvom idrætsforeningen Hakoah ikke har noget klubhus og fast tilholdssted, er det foreningens helt særlige fællesskab, der gennem 100 år har tegnet billedet af den jødiske idrætsforening med base i København. I år, hvor foreningen netop har markeret sin 100-års fødselsdag, er det fortsat kombinationen af glæden ved sport og dyrkelsen af den jødiske kultur, der danner rammerne for en vigtig del af det jødiske kulturliv i København.

Kun overgået menigheden Det Jødiske Samfund udgør Hakoah med sine omtrent 500 medlemmer den største jødiske forening i Danmark. Selvom det i nutidens samfund ikke er et problem for danske jøder at indgå i det danske foreningsliv, så peger Hakoahs lange historie tilbage på en svunden tid, hvor det ikke på samme måde som i dag var muligt for jøder at dyrke sport på lige fod med den øvrige danske befolkning. Det fortæller [David Jano](#), der igennem seks år har fungeret som formand for JIF Hakoah.

"Da Hakoah blev skabt, var det svært for unge jøder at blive en del af det etablerede foreningsliv. Det er ikke, fordi at antisemitismen var ekstremt udbredt, men dengang var det nemmere for jødiske sportsfolk at skabe deres egen forening, som man også så det over hele Europa. I dag har vi ikke på samme måde brug for en decideret jødisk idrætsforening, men for mange af vores medlemmer handler det om, at Hakoah er et sted, hvor man kan dyrke sin jødiske identitet gennem sporten," siger han.

Etableringen i 1924

På trods af, at der i begyndelsen af 1900-tallet allerede eksisterede en række jødiske idrætsforeninger i København, gik der i hovedstadens gader en ung, jødisk mand rundt ved navn Meyer Rudaizky, som ikke kunne spejle sig selv i det øvrige jødiske foreningsliv. Gennem 1920'erne havde han med stor beundring fulgt den østrigsk-jødiske fodboldklub SC Hakoah Wiens sportslige succes i den bedste østrigske fodboldrække, som i 1924 kulminerede med klubbens første mesterskab.

SC Hakoah Wiens sportslige succes tændte en drøm i den blot 16-årige Meyer Rudaizky om at etablere en lignende forening for unge jøder i Danmark, hvor det sportslige var tæt forbundet til den jødiske kultur. Den store fascination betød, at han allerede samme år besluttede sig for at starte sin egen forening, som naturligvis skulle bære samme navn som hans idoler fra Østrig. Den 12. oktober 1924 blev Hakoah officielt stiftet.

Udover den store inspiration fra Østrig, udsprang Hakoah af en større jødisk bevægelse, som bestræbte sig på at integrere sporten i det jødiske kulturliv. Det fortæller Philip Blüdnikow, der er bestyrelsesmedlem i Hakoah og medforfatter til bogen om Hakoahs historie.

"Foruden Meyer Rudaizkys østrigske inspiration udsprang foreningen af den såkaldte maccabiade-bevægelse, som var en jødisk idé med oprindelse i 1800-tallet om, at jøderne foruden de boglige og akademiske ting også skulle udmærke sig i de kristne samfund gennem idræt og sport," siger Philip Blüdnikow, som samtidig fortæller, at det i foreningens begyndelse var fodbolden, der satte dagsordenen.

"Hakoah får hurtigt udkonkurreret de andre jødiske idrætsforeninger, så der til sidst kun var Hakoah som værende en jødisk idrætsforening. I de første år var det fodbolden, der udgjorde det primære omdrejningspunkt, men i 1926 får den unge Meyer Rudaizky idéen at oprette en brydeafdeling. Brydning var i forvejen en udbredt sportsgren indenfor den jødiske verden, og det blev en stor succes, hvor Hakoah igennem en årrække var en af landets bedste brydeklubber."

"Det skyldtes ikke mindst bryderen og klublegenden **Abraham Kurland**. Som helt ung kom han ind i klubben, og blev sidenhen den største dansk-jødiske atlet nogensinde med mere end 800 karriere-sejre bag sig," fortæller Philip Blüdnikow.

Arven efter Rudaizky

Selvom brydningen i løbet af 1960'erne gradvist mistede sin popularitet og måtte vige pladsen for fodbold og bordtennis, fortsatte Hakoah med at tiltrække medlemmer. Ifølge Philip Blüdnikow skyldtes det ikke mindst Meyer Rudaizkys enorme arbejdsindsats, hvor han dedikerede de fleste af døgnets timer til arbejdet i foreningslivet.

"**Meyer Rudaizky** var en ildsjæl uden lige. Han fungerede både som træner, afdelingsleder, pr-ansvarlig og formand. Så man kan roligt sige, at Hakoah var hans livsværk," fortæller Philip Blüdnikow.

For den nuværende formand David Jano, er det derfor også forbundet med både ydmyghed og stolthed at sidde på formandsposten.

"At være formand for Hakoah betyder, at jeg er en del af en lang række af formænd, som gennem 100 år har værnet om en meget vigtig hjørnesteen for jødisk kulturliv i Danmark. Det er et stort ansvar, som jeg er enormt stolt af at have. Hakoah er for mig en fortælling om et stærkt fællesskab. Vi drømmer ikke om at vinde Superligaen. Det er det brede foreningsliv samlet om vores jødiske kultur, der er det vigtigste," siger han og uddyber det jødiske tilhørsforhold:

"Hakoah har en styrke i at have en historie med et kulturelt særpræg, som eksempelvis kommer til udtryk ved, at vi ikke spiller kampe på jødiske helligdage. Det er en del af foreningens sammenhængskraft. Men selvom vi er sat i verden for at fremme jødisk kulturliv, så kan alle være med, hvis de har lyst."

I en tid hvor antisemitismen flere steder er i vækst, er netop den jødiske kultur blevet genstand for sikkerhedsmæssige bekymringer. Der er dog intet, der tyder på, at det har været en udfordring for Hakoah.

"Der er ikke meget, der indikerer, at klubben og dens medlemmer har haft problemer med antisemitisme eller diskriminering gennem tiden. En stor del af foreningens historie er, at den altid har været meget accepteret af det øvrige samfund. Men som det er tilfældet i resten af de jødiske samfund, så er sikkerheden omkring foreningen igennem de seneste år steget. Det er desværre et vilkår. Men der har ikke været tale om episoder, der har været hæmmende for foreningslivet," fortæller Philip Blüdnikow, som samtidig understreger foreningens stærke bånd til det øvrige jødiske samfund i Danmark:

"Vi har ikke noget klubhus, men det har altid været en drøm. I stedet bruger vi lokalerne i den jødiske menighed i Krystalgade i København eller lokalerne på den jødiske skole, Carolineskolen, til at afholde vores arrangementer. Men det viser det tætte bånd til det øvrige jødiske samfund i Danmark og vidner om foreningens store tiltrækningskraft, som efter 100 år fortsat giver genlyd og har været en samlende kraft i den jødiske menighed."

Koryfæet Abraham Kurland

Abraham Kurland (1912 - 1999) var en dansk-jødisk bryder, der i dag står som en af JIF Hakoahs største sportsudøvere gennem tiden.

Som helt ung kom han ind i foreningen, og blev sidenhen en af de største dansk-jødiske atleter nogensinde med mere end 800 karrieresejre bag sig. I 1932 vandt han som 20-årig sølv ved OL i Los Angeles. Han var derfor blandt guld-favoritterne til OL i Berlin i 1936, men valgte at melde fra til legene i protest mod det nazistiske regime.

Venligst "Sakset" fra Kristeligt Dagblads E-avis den 8. april 2024

Bonusinfo: David Jano

Hakoahs nuværende formand, David Jano, var med som aktiv på Hakoah og Danmarks maccabiadehold i fodbold i Israel i 2013.

I 2018 valgte Hakoah ny formand, David Jano. Skiftet kom som led i et større generationsskifte i Hakoahs bestyrelse, hvor mange gode kræfter efter flere årtiers arbejde valgte at sige tak for denne gang.

Hakoah har i dag aktive afdelinger i fodbold, basketball, bordtennis og yoga. Hakoah deltager stadig i den årlige store interskandinaviske fodboldturnering PGT, som i Hakoahs 95-års-jubilæum i 2019 fandt sted i København - 40-års jubilæumsudgave af turneringen med mere end 400 deltagere på Ryparken.

Også seniorer rejser ud i verden, når "Maccabiadeturneringerne" finder sted på skift i Europa og Israel. Hakoah er en gammel forening, men den dag i dag er det klubbens mål at udbrede sportsligt samvær blandt jøder i Danmark.

Bonusinfo: Hakoah

Formænd gennem tiderne:

- 1924 - 1934 og 1949 - 1951
- 1934-1935 Sam Wassermann
- 1935-1937 Marcus Schwartzmann

- 1937-1942 Aron Shønbaum
- 1942-1946 Willy Feder
- 1946-1949 Hermann Isachsen
- 1951-1959 Bernhard Bodnia
- 1959-1961 Isak Berkowitz
- 1961-1967 og 1969-1971 Reinhold Nathanson
- 1967-1969 Bent Lewinsky
- 1971-1973 Bent Bograd
- 1973-1975 og 1977-1978 Poul Abrahamsen
- 1975-1977 Allan Sårde
- 1978-1985 Benny Unterschlag
- 1985-1991 Bjarne Karpantschov
- 1991-2009 Alan Melchior
- 2009-2018 Martin Norden
- 2018- David Jano